

klageprincippet med de nævnte organisatoriske Konsekvenser er tværtimod hævdet baade i den ældre og i den senere Kommissions Forslag (Kommissionerne af 1868 og 1892). Det har været optaget i alle de Forslag til Retsplejens Reform, som indtil Samlingen 1906—07 har været fremsatte for Rigsdagen, og har her vundet Tilslutning i de Vedtagelser, der indtil nævnte Tidspunkt har fundet Sted fra begge Tings Side. Naar disse Lovforslag strandede uden at blive til Lov, var Grunden ikke Uenighed med Hensyn til Anklageprincippet og dets nævnte Konsekvenser, men den nu udjævnede Uenighed med Hensyn til Nævningernes Udtagelse. Det var først i det Forslag, der fremkom i Samlingen 1906—07, at Princippet og de nævnte Konsekvenser opgaves, saa man i Vedtagelserne af 1908 og 1909 lod sig nøje med at reformere Strafferetsplejen indenfor snævrere Grænser. Det foreliggende Forslag vender saaledes for saa vidt tilbage til, hvad der lige til Vedtagelserne i 1908 havde været begge Tings Standpunkt. — En videre Følge af Gennemførelsen af Anklageprincippet er denne, at Tallet af By- og Herredsretskredsene har maattet begrænses en Del (til 88), medens der samtidig er oprettet et Antal særlige Politikredse (65).

Bortset fra denne Hovedafvigelse fra Loven af 1909 opretholder i øvrigt det foreliggende Lovforslag i Realiteten i alt væsentligt, hvad der allerede indeholdtes i hin Lov. Dette gælder særlig om den vigtige Del af Lovforslagets 1ste Bog, der handler om Nævningernes Udtagelse. I Modsætning til tidligere Forslag godkendte Loven af 1909 det Princip, at Dannelsen af Grundlisten for Nævningers Udtagelse skulde ske ved en Kommission, ikke ved Folkevalg (Kommunevalg). Paa dette Princip har der under denne Sags Forhandling gennem Tiderne fra Landstingets Side altid været lagt den største Vægt, fordi Nævningernes Udtagelse kun derved betrygges mod at ske efter politiske Hensyn og mod deraf flydende Forvanskning af den Tanke, hvorpaa Nævningeinstitutionen hviler. Ved Lovforslaget, som det nu foreligger, er denne Regel fra Loven af 1909 opretholdt. Landstinget hilser denne Ordning med Glæde, idet derved en af de tidligere Anstødsstene for denne Sags endelige Ordning nu tør antages at være ryddet af Vejen. Den Ændring med Hensyn til Kommissionens Sammensætning, at Formanden for Landsretten er traadt i Stedet for Amtmanden, henholdsvis Overpræsidenten, forandrer intet væsentligt her i

for Loven af 26. Marts 1909. Dertil kommer, at der i Løbet af de Aar, i hvilke denne Lov kun har haft en Skintilværelse, har gjort sig en stærk Mistemning gældende hos Dommere lige overfor den Stilling, Loven tillægger dem i Straffesager, at være samtidig Anklager og Dommer. Et kraftigt Udtryk har denne Mistemning givet sig i den Henvendelse, som Udvalget har modtaget fra Formændene i Rigets kollegiale Retter: Højesteret, Overretterne i København og Viborg, Kriminal- og Politiretten samt Sø- og Handelsretten i København. Næst at udtale, at der efter Retternes Formening trænges til en grundig og hurtig Reform af vor Retspleje, erklærer Formændene for disse Retter — hvad der i denne Forbindelse har særlig Betydning —, „at det Rigsdagen for Tiden forelagte Forslag til en Reform utvivlsomt fortjener

Fortrinet fremfor den ved Loven af 26. Marts 1909 truffne Ordning saavel ved dets Bestemmelser om Adskillelsen af Domsmagten fra Administrationen som ved dets Bestemmelser om Indførelsen af en fast Anklagemagt“. I Overensstemmelse hermed har endvidere Bestyrelsen for Underretsdommerforeningen i Skrivelse af 23. Maj 1914 udtalt, „at det Rigsdagen forelagte og af Folketinget vedtagne Forslag til Retsreform med dets Indførelse af Anklageprincippet i den kriminelle Retspleje og dets gennemførte Adskillelse af den administrative og dømmende Myndighed maa anses for et væsentligt og meget betydeligt Fremskridt fra den tidligere vedtagne Lov om Rettens Pleje af 1909, og man maa i høj Grad anbefale, at Sagen søges gennemført i indeværende Rigsdagssamling“.